

opusdei.org

1973. Per a acompanyar don Álvaro

Capítol 22è, en àudio i en text, del llibre “Escrivà de Balaguer a Catalunya, 1913-1974. Petjades de sant Josepmaria”, obra de Josep Masabeu publicat el 2015 a Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

08/09/2023

Escolta la lectura del capítol
(00:38:36)

Disponible també a [ivoox](#) i [iTune](#)

XXII. 1973. PER A ACOMPANYAR DON ÁLVARO(*)

Un ensurt

Sant Josepmaria havia passat els mesos de juliol i agost de 1973 en una caseta de camp a Civenna, al nord d'Itàlia. A mitjans d'agost van tenir un ensurt, perquè don Álvaro es va posar molt malalt, amb molta febre. S'havia revifat una antiga malaltia prostàtica. El va atendre el doctor José Luis Pastor^[1], que aquells dies era a Urio, prop de Civenna, i recomanà vivament que el veiés un especialista del ronyó, entre els quals va destacar el doctor Josep Maria Gil-Vernet^[2], de Barcelona. Era probable que l'haguessin d'operar.

Rebérem l'encàrrec de preparar aquesta visita i, quan ja vam saber la data, em vaig traslladar a Milà per acompanyar-los en avió fins a

Barcelona, -recorda en César Ortiz-Echagüe^[3]-. Vaig arribar el dia 1 de setembre i aquell mateix dia vaig veure el Pare, que va baixar a l'aeroport per vacunar-se contra el còlera. Hi havia una petita epidèmia a Espanya i el Pare volia complir amb totes les prescripcions de les autoritats sanitàries.

El dia 2, a les 11 del matí -segons les meves notes era diumenge- ens vam enlairar de Milà. Vam tenir un vol molt bo. Don Álvaro es trobava ja molt recuperat i el Pare estava molt content. Va fer molts comentaris sobre la bona marxa del treball apostòlic a Itàlia^[4].

Al migdia sant Josepmaria, acompanyat per don Álvaro i don Javier Echevarría, van arribar a Castellaura. Van viure al Mas, mentre que a la Torre hi havia un grup d'uns deu o dotze universitaris estudiant i atenent els diversos

encàrrecs que poguessin sorgir aquells dies.

A més d'acompanyar don Álvaro durant els dies de la intervenció i la seva posterior convalescència, va aprofitar aquestes jornades per treballar, impulsar la labor i estar amb els membres de l'Obra, donant-los doctrina. També va aprofitar algunes sortides per conèixer llocs i persones relacionades amb la labor apostòlica i, en la mesura que don Álvaro millorava, sortir amb ell, procurant que descansés.

El dia 29 de setembre de 1973 van tornar a Roma.

Clínica Sant Josep. Monegal 1

El dia 4 al matí va marxar don Álvaro-recorda en César- perquè el rebés el Dr. Gil-Vernet. Ja sabíem que hi havia força probabilitats que fos necessària una intervenció quirúrgica i el Pare va estar tot el matí

preocupat, pendent del resultat d'aquesta visita.

Vam mirar de distreure'l i el vam animar a passar a la Torre per estar amb els nois. El Pare va començar visitant el Senyor a l'oratori de la Torre, que tant li havia agradat sempre. Després va anar recorrent la casa, fent comentaris molt divertits, dient que era d'una cursileria encantadora que calia conservar.

Després vam tenir una tertúlia breu a la sala d'estar, on els nois van explicar anècdotes del seu treball apostòlic a la universitat.

Em sembla que després vam estar passejant, esperant el retorn de don Álvaro. El que sí recordo bé, perquè em va quedar gravat, és que el Pare va estar molt pendent d'una sèrie de detalls materials que volia que estiguessin a punt per al retorn de don Álvaro: que tingués preparada roba neta per si es volia canviar, ja que,

amb la calor que feia, devia haver suat molt..., i una altra sèrie de petites coses que demostraven com el Pare sabia concretar el seu afecte.

Per fi va tornar don Álvaro i, tot i que encara no hi havia notícies definitives, s'anava confirmant la impressió que l'operació seria necessària.

Aquella tarda, després del sopar i fins a l'hora del telenotícies, vam tenir - com ja va ser habitual aquests dies - una projecció de cine a la qual ens van acompanyar els nois. Vam veure una de les tertúlies de l'any passat, a Brafa.

El dia 5 vam tenir la confirmació de l'operació que, a més, es realitzaria l'endemà mateix^[5].

Efectivament, la intervenció de don Álvaro va tenir lloc a la Clínica Sant Josep de Barcelona el 6 de setembre de 1973. El va operar el Dr. Josep Maria Gil-Vernet i Vila, amic del Dr.

Alfons Balcells, llavors catedràtic de Patologia General a la Universitat de Barcelona. L'Alfons Balcells va estar present al quiròfan i va visitar don Álvaro en el període postoperatori.

Segueix recordant en César Ortíz-Echagüe: *El dia 6 al matí vam acompanyar el Pare a resar davant la Mare de Déu de la Mercè. Entre altres coses, volia demanar pel bon resultat de l'operació de don Álvaro, que començava aquelles mateixes hores. De retorn a Castelldeusa, a les 11.30 del matí vam tenir les primeres notícies, molt bones, del resultat de l'operació, i el Pare ens va demanar que ens uníssim a la seva acció de gràcies.*

Sant Josepmaria va seguir molt de prop tot el procés mèdic. Aquell mateix dia, havent dinat, *acabada la tertúlia, el Pare seguia molt pendent de les notícies que anaven donant sobre el final de l'operació. Gràcies a*

Déu, totes eren molt bones. No recordo si aquell mateix dia ens van deixar ja anar a la clínica a veure'l. Però és probable que sí i, a partir de llavors, hi anàvem cada dia -una o dues vegades, segons indiquessin els metges-, a veure don Álvaro.

A través del Pare, dels seus gestos de tranquil·litat, alegria o preocupació podia seguir perfectament la marxa de la convallescència. Gràcies a Déu foren més les alegries que les preocupacions, encara que, com és lògic, no van faltar les molèsties d'un postoperatori que, encara que don Álvaro, amb el seu tremp, procurava dissimular, el Pare les sentia com si passessin en la seva pròpia carn. Potser va ser la gran calor d'aquests dies un dels factors més molestos per a don Álvaro.

No tinc cap dubte que el Pare hauria volgut passar el dia sencer al seu costat, però també en això volia

donar-nos el bon exemple de seguir les indicacions mèdiques, que recomanaven limitar les visites. Sabia a més que estava molt ben acompanyat per l'Alejandro [Cantero]^[6] i pel Pepote [Miranda]^[7] i penso també que no se li amagava que don Álvaro s'esforçava, quan hi era el Pare, per semblar millor del que en realitat estava.

El dia 14, segons el que havien anunciat, don Álvaro va sortir de la clínica i va tornar a Castelldaura. El Pare l'esperava amb una enorme il·lusió. Recordo que estàvem amb ell a la sala d'estar quan vam sentir el cotxe i sortírem a rebre'l. Em va sorprendre, sabent la forta operació que havia patit, veure'l sortir del cotxe somrient i pujar les escales com si res no hagués passat. Endevinava que, encara que sens dubte tot havia anat molt bé, estava fent un gran esforç per tranquil·litzar encara més el Pare, que per descomptat, va estar tot el dia

especialment alegre i content de tenir ja don Álvaro a casa.

De tota manera, com que l'operació havia estat important, els metges recomanaven un període, almenys de dues setmanes, perquè pogués recuperar forces abans de tornar a Roma^[8].

Amb l'administració de Castelldaura

En totes les ocasions que va estar a Castelldaura, sant Josepmaria va mantenir diverses trobades amb les persones que atenen l'administració d'aquesta casa de recessos.

Generalment es preparava el menjador del Mas a manera de sala d'estar i allí es tenien les tertúlies. Eren moments molt entranyables, en què sant Josepmaria aprofitava per agrair les atencions de l'administració. Els deia:

L'administració és una tasca cabdal a l'Opus Dei. Sabeu com estimo tots els meus fills i totes les meves filles, però -de manera particular- les que s'ocupen de les administracions: és un treball professional de meravella, sense el qual no podríem sostenir cap dels nostres apostolats. Per això, l'administració ha d'estar en primer terme: és com un llum (...) encès al Senyor, davant del sagrari. (...) La missió de les meves filles a l'administració és colossal. Us he dit moltes vegades que és el que més aprecio, perquè sense vosaltres no podríem tenir cap apostolat corporatiu; s'enfonsaria tot^[9].

La primera trobada va ser el dimecres 5 de setembre. L'Amparo Zapatero^[10], que vivia llavors a l'administració de Castelldaura, recorda aquests dies. Els va dir:

Seré aquí uns quants dies i passaré, no una vegada, sinó diverses. De manera que aneu preparant matèria de conversa, encara que tot serà al voltant d'aquesta realitat meravellosa de la nostra vocació, que és com la dels primers cristians. Formem part de la intimitat de Déu, de la llar de Jesucrist. Tracteu Maria i Josep. I després, per Jesús, anirem al Pare i amb el Pare i el Fill anirem a l'Esperit Sant; perquè ho tenim tot, tot: una llar meravellosa -divina- a la terra.

*El divendres 14, a la tarda, va entrar pel menjador de convidats i es va asseure en una cadira a l'esquerra del tresillo. Jo estava al seu costat i portava aquell dia unes arracades molt grans i va exclamar: **quines arracades t'has posat, filla meva!**; i va afegir que li agradava que ens poséssim maques. Ens preguntà si ens havíem pres els bombons que ens*

havia enviat abans; vam respondre-li que sí, i amb infinit afecte ens va dir que ens enviaria més bombons, llevat que hi hagués una altra cosa que ens agradés més, i en aquest cas ens l'enviaria.

*Li vam dir que teníem un jardí amb moltes flors, que també li agradaria: **ho veuré, però no avui; així tindrè ocasió de passar una altra vegada. Les roses que poseu són del jardí?; són precioses, tant que les he hagut de tocar per convèncer-me que no eren artificials.***

El dimecres 26 vam tornar a veure el Pare, encara que va ser només uns minuts, a l'administració. Va sortir al porxo i va seguir cap avall, preguntant si allà hi havia les roses que havia vingut a veure; contestàrem que sí i quan vam arribar al costat dels rosers li vam dir que eren les roses que li posàvem; ens avisà que on

li agradava veure les roses era sobre l'altar. Vam voler fer-li una foto i va acceptar, i fins i tot ens va dir que ens poséssim més juntes i ell també va mirar cap a la càmera, perquè ens retratessin bé.

*El dijous 27, ens va dir: **Beneïdes les filles meves que amb tant d'afecte, amb tanta il·lusió, amb ciència, amb art, amb gràcia i amb traça es dediquen als treballs de l'administració***^[11].

Passejades per Barcelona

Aprofitant els viatges a la clínica per visitar don Álvaro, van fer algunes passejades per diferents llocs. En creuar Barcelona -recorda en César Ortiz-Echagüe- el Pare recordava molts llocs on va estar durant la guerra, quan preparaven el pas dels Pirineus^[12].

El dia 7 de setembre va ser a Montjuïc.

El 8 de setembre va anar a passejar pel Parc Güell, després pel barri gòtic, i van entrar a resar a la catedral.

El dia 9, diumenge -recorda en César Ortiz-Echagüe-, buscant un lloc tranquil on anar a passejar, ens van recomanar la Ciutadella. Tot i que vam anar-hi aviat, quina tranquil·litat! Era un veritable riu humà que creuava per allà, gairebé tots camí del zoològic. De tota manera, vam passejar una bona estona pel perímetre del parc i em va impressionar l'interès i afecte amb què el Pare mirava (i encomanava) tota aquesta gent, que anaven a passejar allà en grups familiars^[13].

L'11 de setembre, al matí, va estar a la casa de la Delegació de l'Opus Dei a Catalunya i va tenir una tertúlia amb els directors de la Delegació.

**El passeig dels plàtans de
Castellaura**

El passeig de plàtans que hi ha a l'entrada de Castelldeusa inicialment era de sauló, la sorra resultant de la descomposició del granit. Per aquelles dates ja estava previst asfaltar-lo i s'esperava trobar uns dies adients. Com que a la tornada de la clínica don Álvaro hauria de caminar per prescripció mèdica, sant Josepmaria suggerí avançar-ho a aquests dies mentre don Álvaro estava hospitalitzat, de manera que, en tornar de la clínica, pogués passejar amb comoditat en un paviment llis.

Efectivament, es va fer l'asfaltat aquells dies. Perquè no tingués un aire de carrer públic asfaltat de color negre, l'última capa es va fer pigmentada de vermell, més adequada per a un jardí. També es va limitar tot el recorregut amb maó col·locat a plec de llibre. Sant Josepmaria no va poder veure acabat aquest detall durant la seva estada al

setembre de 1973. Quan el va veure l'any següent, li va agradar i va fer fer-ne fotografies per aprofitar la solució en altres llocs.

En tornar a Roma, sant Josepmaria va comentar en més d'una ocasió, en to divertit, la rapidesa amb què s'havia realitzat l'operació: ***A Castelldaura, en tres dies, em van fer una carretera***^[14].

Mas Berenguer. Passeig de la Pau s/n. Samalús

El 10 de setembre de 1973, van fer una passejada a peu a la vora del Montseny. Van estar al mas Berenguer, a Samalús, una casa propietat d'en Gonzalo Turell^[15], que s'utilitzava per a activitats apostòliques.

Don Florencio -recorda en José María Fernández Ros- *tenia desigs que passegés per un lloc amb ombra i descansés una mica. El Pare es va*

fixar en tots els detalls i li va agradar. Vam estar una estona a la pèrgola amb plantes enfiladisses. El Pare va estar xerrant una estona amb nosaltres. Li vaig comentar algunes coses d'aquesta casa, que havíem utilitzat per a convivències curtes de cooperadors. Era un matí de calor forta. Des de la pèrgola vam fer una passejada^[16].

Actualment aquesta casa no s'utilitza per a les activitats. És una casa de turisme rural.

Castell de Vilafortuny. Avinguda de Vilafortuny s/n. Cambrils

El 13 de setembre de 1973 sant Josepmaria va fer una sortida a Cambrils i va visitar la casa d'en Francisco Curt^[17], on tenia instal·lada una botiga d'antiguitats.

El dia 13, -recorda en César Ortiz-Echagüe- estant ja el Pare molt més tranquil perquè sabia que l'endemà

tornaria don Álvaro de la clínica, el vam convèncer de fer una excursió una mica més llarga: per l'autopista fins a Cambrils, per veure les antiguitats que hi tenia en Paco Curt.

Vam fer el viatge molt de pressa. També l'estada a Vilafortuny va ser breu. El Pare va estar molt afectuós amb en Paco Curt i va veure ràpidament les antiguitats. Li va agradar especialment una creu processional, que després va acceptar per a Cavabianca^[18].

Vam sortir d'allà amb temps per tornar a dinar a Castelldaura, però una fortíssima tempesta, que havia començat a descarregar, va negar la carretera, fins aturar el cotxe, en mullar-se el 'delco'. Vaig anar en un cotxe que passava fins a la casa d'en Paco Curt, de la qual ens havíem allunyat uns 4 km i vaig tornar amb ell en el seu cotxe, i vam arrencar el nostre. Van ser uns 20 minuts que es

van haver de quedar allà, enmig de la riuada, amb un excel·lent humor del Pare. Tot va acabar feliçment, amb un lleuger retard sobre l'horari previst^[19].

Actualment el Castell de Vilafortuny és un restaurant preparat per a convencions, casaments i altres esdeveniments.

Restaurant La Fortalesa. Castell d'Hostalric. Hostalric

Probablement va ser el matí del dimecres 19 de setembre de 1973, quan sant Josepmaria va ser al Castell d'Hostalric.

Va ser una de les primeres sortides de don Álvaro després de la intervenció quirúrgica -recorda en Teòfil Sánchez^[20]-. Vam entrar dins i baixàrem per unes escales a una estança inferior amb unes taules, bastant senzilla, ja que no es podia ocupar el menjador principal. Vam demanar alguna cosa per prendre,

acompanyada d'uns refrescs; el Pare només va beure una mica. Recordo com ens animava divertit que prenguéssim tot el que havíem demanat. Va preguntar a don Álvaro si estava a gust -la intervenció quirúrgica havia estat recent- i aquest li va respondre que 'amb el Pare sempre s'estava bé'. Abans d'anar-nos-en -l'estada va ser breu-, el Pare va passejar una mica per l'esplanada de l'entrada, observant l'ampli paisatge que s'hi albira^[21].

Torremar. Alzines 9. Sant Vicenç de Montalt

Torremar és una casa que utilitzen les dones de l'Opus Dei per a activitats formatives. La van donar el matrimoni format per en Marc García i la Montserrat Badrinas^[22], parents alhora de la Montse Amat, la Rosamaría Pantaleoni i en Benet Badrinas.

Sant Josepmaria va ser-hi el dijous 20 de setembre al matí.

L'acompanyaven don Álvaro, don Javier, don Florencio, en Juan Antonio Pérez López^[23] i l'Ignasi Forcada.

L'Amparo Zapatero recorda que sant Josepmaria el dijous al matí, cap a les 11.15, va visitar Torremar. Algunes estaven ja hi eren, i ho havien estat preparant una mica, perquè la casa estava tancada. Ens van explicar que havia comentat que era molt casolana^[24].

A la casa no hi havia cap activitat aquest dia. Deixaren el cotxe davant la porta i passant al pati interior es dirigiren cap a l'oratori, que és una ermita separada de la casa. No hi havia el Santíssim. Després van entrar a l'edifici, van passar ràpidament pel menjador i la sala d'estar adjacent, i van sortir pel rebedor, per la porta que dona a un

ampli jardí. Al porxo van estar una estona asseguts als bancs, i després se'n van anar, baixant per les escalinates del jardí fins al camí d'entrada, on esperaven els cotxes.

Dr. Eduard Cadafalch. Major 19, 3r 2a. Terrassa

Un d'aquells dies es va deteriorar la pròtesi dental de sant Josepmaria. Com que l'estada a Castelldeu s'estava perllongant, a més d'arreglar-la, va decidir aprofitar per fer-se'n una de nova. Per això es va contactar amb l'Eduard Cadafalch^[25], odontòleg de Terrassa.

El diumenge 9 de setembre al matí - explica l'Eduard Cadafalch- va sonar el telèfon; es tractava de l'Ignasi Forcada. Em va comunicar que s'havia fet malbé una pròtesi dental d'un amic seu i caldria resoldre el problema.

Li vaig donar a l'Ignasi les dades del taller al qual encomano aquests treballs. Dilluns a primera hora vaig trucar al laboratori, per recomanar-los aquesta reparació. Em van indicar que els meus amics ja hi eren i que aquell matí quedaria reparat. A la nit va trucar l'Ignasi demanant una visita per a l'endemà. A l'hora convinguda es van presentar l'Ignasi Forcada i l'Alejandro Cantero. No es tractava d'una consulta professional, volien parlar amb mi.

Passàrem al despatx. Llavors em vaig adonar que ni l'Ignasi ni l'Alejandro podien portar una pròtesi com la que havia estat reparada. Es tractava del Pare. El problema estava resolt momentàniament; però convenia prevenir, per a una altra vegada, una emergència com l'anterior. Com que és una feina delicada, els vaig recomanar un professional de prestigi, que al meu parer era el més capacitat. Però l'Ignasi i l'Alejandro

em van dir: El Pare vol que ho facis tu. Ho esperava, però em va emocionar i vaig tenir por en pensar que no podia defraudar el Pare.

Preparàrem un pla de treball.

Necessitava diverses sessions i calia programar les hores. Hauria de fer diversos canvis, per tenir temps amb el nou pacient. Havia conegut un tècnic de pròtesis molt bo, que des de feia uns mesos treballava per a mi.

Vaig parlar amb ell per combinar la feina, per tal que es pogués treballar el màxim en poques sessions i el menor temps possible^[26].

El protèsic era l'Albert Pujol^[27], de Badalona, que aquests dies es va traslladar a la consulta de l'Eduard, per evitar viatges a sant Josepmaria. A mesura que l'Eduard anava provant les pròtesis, les hi anava passant perquè les rectificués.

Per al dimecres dia 12 a les 11 del matí, estava convinguda la primera

visita del Pare -continua explicant l'Eduard-. Cap a les onze, des d'un finestral, vaig veure arribar el cotxe. Els meus nervis estaven a flor de pell.

*En entrar em va fer una abraçada i em va dir: **Vinc amb la condició que has de cobrar aquesta feina, si no me'n vaig ara mateix. I va afegir: Nosaltres els sacerdots, no podem cobrar, però hem de pagar les feines que ens fan.***

*Seguidament va entrar a la consulta. Vam comentar que, amb les manipulacions per prendre impressions de les genives, podia tacar-lo. El Pare portava una sotana molt neta, impecable. Em va contestar: **No et preocupis, els dentistes sempre m'han embrutat molt, per això m'he posat una sotana vella.***

La primera prova va sortir bé, però tirant a regular. Vaig dubtar uns instants i vaig decidir repetir-la. Des

de llavors tot va sortir millor. Després de prendre les primeres impressions calia fer una pausa per preparar una altra sessió, cosa que faria el tècnic al taller de la meva consulta. Així en un matí faríem dues sessions i estalviàvem al Pare un viatge.

El vaig informar que trigarien una hora en els preparatius per a la fase següent. Llavors es va parlar que podia fer una passejada en cotxe pels afores. El Pare va voler quedar-se. Passàrem a una sala on tinc unes fotografies grans dels meus fills. Els va beneir un a un^[28].

En els intervals, -recorda en César Ortiz-Echagüe- mentre el mecànic treballava, l'Eduard va poder tenir moltes estones de xerrada amb el Pare, que aprofitava per dir-li moltes coses sobre la santificació del seu treball i de la seva llar i sobre l'apostolat que podia fer a través de la seva professió^[29].

El divendres dia 14 al matí -continua l'Eduard-, va tenir lloc la sessió següent. Es tractava d'utilitzar un material una mica molest, d'olor i gust poc agradables. No es va queixar en absolut per les nàusees o molèsties que li va poder produir el material. Estava completament confiat. La seva confiança m'omplia de seguretat.

Per a la tercera visita no es necessitaven instal·lacions especials. Vam acordar fer-la a Castelldaura. Era dissabte a la tarda. Hi havia temps per treballar sense presses. Vaig acudir-hi amb l'Albert, el tècnic de laboratori. En un 'office' es va preparar un petit taller. L'Albert va disposar allà les seves coses. L'Ignasi i l'Alejandro estaven amb ell i li facilitaven el que calia. En un despatx s'havia improvisat un gabinet dental.

Va arribar el Pare amb don Álvaro i don Javier. Com en cada visita, em va fer una abraçada. Va seure en una

butaca, on s'havia disposat un reposacaps de cotxe. El Pare s'interessava molt per la meva feina. Feia la impressió que gaudia veient-me treballar. Don Álvaro també hi posava molt d'interès i preguntava sobre el que jo estava fent. Recordo que en una ocasió el Pare li va dir afectuosament: - **Deixa'l treballar tranquil.**

Com que el treball es perllongava el Pare em va dir: - **Us he robat una tarda d'estar en família. Digues a la teva dona que em perdoni. - Jo aniré a la teva consulta les vegades que calgui. Ha estat massa trastorn que vinguessis aquí.**

En acabar el Pare em va fer una forta abraçada. També don Álvaro em va abraçar. El Pare havia disposat que ens servissin un aperitiu, i passàrem amb l'Albert, l'Ignasi i l'Alejandro a prendre una copa. L'Ignasi

acompanyà el tècnic a casa seva, perquè jo no em retardés tant.

Finalment el dia 21 de setembre va quedar acabada la feina. Col·locar-la va requerir poc temps; va estar mitja hora en el gabinet. Era una de les últimes vegades que va acudir a la consulta. Sentia alhora alegria per la feina acabada, que segons semblava era molt satisfactòria; però també certa pena perquè s'estaven acabant aquells dies transcorreguts com un somni meravellós, ple d'emocions. D'altra banda, em feia l'efecte de no haver aprofitat prou aquells moments amb el Pare.

L'endemà va tornar per donar-hi els últims retocs. Em va semblar necessari insistir que en farien falta alguns més. En realitat em costava donar per acabat el tractament. D'altra banda, és veritat que amb diverses sessions es pot afinar millor.

No obstant això, semblava que havíem arribat al final.

Tres dies més tard vaig tenir l'alegria de rebre'l de nou. Deia que tenia una lleugera molèstia. En realitat presentava una úlcera per decúbit, que altres pacients troben insuportable. Un cop fet l'últim retoc, va acabar la visita. Tenia l'esperança de tornar-lo a veure. Em va fer una creu al front i em va fer una forta abraçada. Havia estat l'última sessió de treball i l'última vegada que el vaig veure^[30].

En total, sant Josepmaria va estar a la consulta a Terrassa en sis ocasions els dies 12, 14, 18, 21, 22 i 25 de setembre. I a més hi va haver una altra visita a Castelldeusa el dia 15 a la tarda.

En acabar la cura, -recorda l'Ignasi Forcada- l'Eduard no volia cobrar la feina. Vaig haver de trucar-li per telèfon i demanar-li que ho fes. 'Si no

ho fas, li vaig dir, al Pare li donaràs un disgust. I si després vols donar com aportació extraordinària l'import de la factura, és cosa teva, però fes el favor de cobrar'. Efectivament, va fer la factura i la hi vam pagar, si no recordo malament van ser al voltant de 30.000 ptes^[31].

Turó. Reina Victòria 8

Els últims deu dies de setembre, l'estada de sant Josepmaria a Castellaura ja era coneguda per molts fidels de l'Opus Dei de Barcelona; però tothom va fer com si no n'estigués assabentat, desitjant facilitar i respectar al màxim el seu treball. Si en algun moment va costar seguir la vida de cada dia, i actuar amb aquesta aparent tranquil·litat - tots desitjaven estar una estona al seu costat-, ho van saber oferir per les seves intencions.

No obstant això, el dia 27 de setembre de 1973 sant Josepmaria va

voler rebre bon nombre de membres de l'Obra de Barcelona. La notícia va córrer com la pólvora, i molta gent es van reunir a Turó, un centre on es realitzaven activitats apostòliques amb universitaris, que era el lloc assenyalat per a la tertúlia, ja que Monterols estava en obres. La casa - ara desapareguda- estava situada a la vora del Turó Parc.

Recordem alguns detalls ben familiars: *Només entrar a l'oratori es va agenollar a l'extrem dret del reclinatori del penúltim o avantpenúltim banc, on va romandre uns segons, va tornar al vestíbul d'entrada per accedir al hall de la casa. Va entrar a la sala d'estar. Havíem previst que es posés en el lloc central del conjunt de sofàs que era al fons, però va entrar molt ràpid i es va asseure al racó de l'esquerra. Al cap de poc temps i com que es trobava molt enfonsat al sofà, va demanar una cadira. Se li va oferir una butaca de*

braços de fusta, entapissada només al seient i al respatller. Com que els braços de la butaca li impedien moure's amb desimboltura va dir que la hi traguessin i li vam donar una cadira molt lleugera de fusta de pi, que el Pare va agafar amb una mà i la va aixecar enlaire de manera que la cadira no donés cap cop als caps dels circumstants^[32].

A la tertúlia va tractar àmpliament sobre la necessitat de lluitar per dins i ser apostòlics com a mitjà per garantir la pròpia fidelitat a la vocació.

Altres tertúlies a Castelldaura

Durant aquests dies, sant Josepmaria va tenir algunes tertúlies a Castelldaura, amb diversos grups petits de persones. Unes van ser al porxo del Mas, altres a la sala d'estar del Mas o de la Torre, i d'altres al menjador del Mas transformat en sala d'estar.

Del dia 23 de setembre recorda en César Ortíz-Echagüe que *aquests dies era motiu d'alegria per al Pare veure com de bé s'anava refent don Álvaro. La calor forta ja havia cedit i el jardí de Castelldaura estava molt agradable.*

A mesura que don Álvaro anava posant-se més fort, els passejos eren més llargs, gairebé sempre pel passeig dels plàtans, que s'acabava d'asfaltar.

Era la vigília de la festa de la Mare de Déu de la Mercè, i el Pare s'estava preparant per celebrar-la. Ens va comentar que estava fent un tridu a la Mare de Déu de la Mercè:

Estimo tant la Mare de Déu de la Mercè -ens va comentar aquest dia- perquè una de les poques persones que m'estimaven a Barcelona en els primers anys va ser Ella. Jo la tracto així, amb confiança. Més que Ella, només Déu!

Estic buscant el tracte amb Déu a través de la seva Mare -ens va dir en un altre moment-, i concretament de la Mare de Déu de la Mercè. Li he demanat per la perseverança final de tots, i li he demanat també que tingui present el que li vinc encomanant des de fa tants anys, i que també li demanen des del Cel i des del Purgatori^[33]. Es referia a la configuració jurídica definitiva de l'Opus Dei.

En finalitzar l'estada, el dia 28 de setembre a la tarda, sant Josepmaria va rebre un bon nombre de membres de l'Obra a la sala d'estar de la Torre, que estava plena a vessar.

Tenia moltes ganes de veure-us. La Mare de Déu de la Mercè m'ha portat a Barcelona. Me'n vaig demà, i dono gràcies a Déu nostre Senyor pels fills tan fantàstics que m'ha donat^[34].

La continuïtat a l'Opus Dei

Davant la sala d'estar de Castelldaura Mas hi ha un porxo, i al costat una zona d'estar, amb taula i cadires de boga, on sant Josepmaria s'hi reunia de vegades en tertúlies.

La tertúlia del 28 de setembre de 1973 al vespre va ser especialment íntima. En un moment concret, en Jesús Maria Pons^[35], un dels que estaven a la Torre, li va preguntar sobre el seu successor. Per a tots va ser un moment inoblidable.

Pare, de vegades em ve el pensament que el proper Pare no podré estimar-lo tant com a vostè.

Fill meu, ja l'has d'estimar. Jo l'estimo des que era jove i l'encomanava al Senyor.

Des que vaig començar, l'únic que he fet ha estat formar els meus fills per no ser mai imprescindible. Ja l'has d'estimar com l'estimo jo... Teniu germans meravellosos, que

són exemple i vergonya per a mi; he d'aprendre moltes coses d'ells. També vosaltres, quan aneu madurant, anireu estirant el carro...

Quan en aquesta beneïda Roma m'expliquen d'alguna institució que, en morir-se el Fundador o la Fundadora -l'Opus Dei no ha tingut Fundadora: jo sóc Fundador i Fundadora, encara que sense fonament-, pateix una mena de terratrèmol... Us asseguro que a l'Obra no n'hi haurà cap, de terratrèmol. En tinc certesa.

Ja l'heu d'estimar, que farà les coses de govern millor que jo^[36].

És una qüestió que ja havien plantejat a sant Josepmaria a les tertúlies de 1972.

Efectivament, com es va publicar anys després en un butlletí familiar

per als membres de l'Obra, el diumenge 26 de novembre de 1972, a Brafa, en Juan Antonio Cremades - que coneixia sant Josepmaria des d'abans de la Guerra Civil, i que el 22 d'abril de 1941 li havia facilitat un cotxe des de Lleida per traslladar-se a Madrid en ocasió de la mort de la seva mare, com hem explicat al capítol VIII- va prendre la paraula:

Ara que es veu l'Obra tan plena de fruit, jo li pregunto al Pare: què en pensa en veure-la així, i en veure tants fills de totes les races i condicions? Quan avui contemplem aquesta realitat, crec que seríem tremendament injustos si no giréssim el cor cap a aquells que, al costat del Pare, van fer possible el naixement i la propagació de l'Obra. Ja sé que entre nosaltres no és de bon estil fer al·lusions de caràcter personal, en presència dels interessats. Tanmateix, crec que és de justícia en aquests moments fer una menció

especialíssima de don Álvaro del Portillo.

*En Juan Antonio no va poder acabar la frase perquè el va interrompre l'aplaudiment a tota la sala. El Pare va riure i comentà: - **Ah! Pobre Álvaro!**. Mentrestant, don Álvaro, amb la mà i des del seient que ocupa, feia senyals de voler clavar una pallissa al Juan Antonio.*

En Juan Antonio va esperar impertèrrit que tornés el silenci i va continuar: Tots veiem l'exemple que constantment ens dóna i que ens ha donat al llarg de la seva vida. Què és el que podem fer, per seguir l'Obra, i per seguir el Pare, amb la mateixa fidelitat de don Álvaro del Portillo?

*Els aplaudiments tornaren a sonar amb insistència, interrompent la veu del Pare que contemplava amb entusiasme els aplaudiments. - **Jo, jo m'hi uneixo...** I el Pare se sumà als aplaudiments, ara redoblats, girant-se*

per donar la cara a don Álvaro, que seia darrere.

Quan es va fer el silenci, no era com abans. S'havia tornat més delicat i agut.

A la primera cosa, et diré que, per correspondre a la bondat de Déu, hem de ser humils, cada dia més humils. A la segona, que tens tota la raó, i crec que us guanyo tots a estimar l'Álvaro^[37].

Dos dies després, el 28 de novembre de 1972, en la tertúlia de grups promotors a Castelldaura, sant Josepmaria va completar el que havia dit a Brafa. L'ocasió la va oferir en Guillermo Bañares^[38], recordant les paraules d'en Juan Antonio Cremades.

Don Álvaro és un fill fidelíssim, com vosaltres. Don Álvaro ha posat moltes vegades l'esquena perquè no em piquessin a mi, i ell

ha rebut amb un somriure les garrotades, les injúries, fins i tot recentment... Don Álvaro pot parlar dels començaments de la seva vocació, perquè no va venir a la primera hora, sinó a la segona: a l'hora de tèrcia.

Don Álvaro va assentint a tot el que diu el Pare, que es gira de tant en tant cap a ell en dir aquestes coses.

Però hi ha uns anys, del quals potser podré parlar jo sol... L'Obra es va fundar al vint-i-vuit. Jo estava llavors envoltat d'estudiants universitaris, i d'obrers, empleats... Els que venien se me n'anaven com anguiles...

Va arribar una segona hora en què va venir don Álvaro, i altres... Don Álvaro pot parlar des de llavors i també de la resta, si li dóna la gana, perquè ho coneix tot: és dels pocs que ho saben tot.

De manera que l'Obra es va fundar el 2 d'octubre de 1928. Però hi ha -ho sabeu bé vosaltres, filles meves, quan espereu una criatura- un temps de gestació, dur, amb les seves dificultats, les seves males estones, els seus marejos, les seves preocupacions. D'aquesta hora en poden parlar pocs, i entre ells hi ha don Álvaro, encara que ell, personalment, no va viure la gestació primera, els primers passos de la criatura.

Endavant! Tot el que van dir-ne d'ell és poc. Ho subscric jo multiplicat per mil. Em va emocionar.

Però en Guillermo no ha acabat la seva intervenció i torna a la càrrega. Per als catalans el fet de tota i tanta fidelitat de don Álvaro ens està assenyalant la figura de l'hereu. Sap vostè, aquí, a Catalunya...

Don Álvaro fa gestos de treure importància.

Eh? No em facis parlar, perquè tu el que vols és que digui una cosa; però això ja ho he dit a uns quants que s'encarregaran, amb l'ajuda de Déu, que sigui realitat; ja que penso que l'Esperit Sant ho vol, però no a... Ell no se n'ha assabentat i, a més, no me'l sufoqueu. Endavant! Apa! Són dolents, eh?!, acaba el Pare dirigint-se a don Álvaro^[39].

Efectivament, recorda en Francisco Ponz que ja el 1948 sant Josepmaria els havia parlat d'aquesta qüestió a la Clínica, com hem esmentat al capítol XIV.

Aquell mateix any 1948 sant Josepmaria volgué que es fes una foto ben expressiva. Unes mans esteses (les de don Álvaro) sostenen unes figures de ruquets que va posant una altra mà (la de sant

Josepmaria). Ho explicava el mateix don Álvaro el 1981:

Va ser [el 20 de gener de] l'any 1948. Érem al jardí de la Villa, i el nostre Pare em va fer posar les mans juntes, i ens prengueren una fotografia, i res més. Evidentment volia ser un gest, un símbol. Des de llavors estava preparant aquest pobre home per que fos el seu successor^[40].

El 15 de setembre de 1975, tres mesos després de la mort del fundador, es van fer realitat aquestes paraules. El Congrés General de l'Opus Dei va triar per unanimitat don Álvaro com a successor de sant Josepmaria.

---

[1] José Luis Pastor Domínguez (1924-1998). Estudià Medicina a València, on conegué l'Obra i hi demanà l'admissió el 1945. L'octubre de 1953 marxà a Roma i rebé

l'ordenació sacerdotal el 1955. Es doctorà en Dret Canònic el 1957. A Roma col·laborà amb sant Josepmaria, al qual també atenia mèdicament en afers ordinaris. En 1996 tornà a València, on morí el 1998.

[2] Josep Maria Gil-Vernet i Vila (1922-2020). Cap del Servei d'Urologia de l'Hospital Clínic de Barcelona. Catedràtic d'Urologia de la Universitat de Barcelona.

[3] César Ortiz-Echagüe Rubio (1927-). Arquitecte. Aquells anys era membre de la Comissió Regional d'Espanya.

[4] Records d'en César Ortiz-Echagüe. AGP, sèrie A.5, leg. 234, carp. 3, exp. 1.

[5] Ibid.

[6] Alejandro Cantero Fariña (1935-2015). Metge. Aquells anys era

membre de la Comissió Regional d'Espanya.

[7] José Miranda Heras (1928-2020). Metge. Catedràtic a la Universitat de Navarra, i metge de la Clínica Universitària de Navarra.

[8] Records d'en César Ortiz-Echagüe. AGP, sèrie A.5, leg. 234, carp. 3, exp. 1.

[9] AGP, biblioteca, P02, 1973, p. 973.

[10] Amparo Zapatero Murias (1944-). Professora de música. Empresària.

[11] Records de l'Amparo Zapatero. AGP, sèrie A.5, leg. 1371, carp. 1, exp. 61.

[12] Records d'en César Ortiz-Echagüe. AGP, sèrie A.5, leg. 234, carp. 3, exp. 1.

[13] Ibid.

[14] Àlbum històric de Castelldaura.
Febrer 2012. p. 10. DC, C-18.

[15] Gonzalo Turell i Moragas.
(1917-2007). Empresari.

[16] Records d'en José María
Fernández Ros. Escrits el 24.07.1979.
DC, A-05.

[17] Francisco Curt Martínez
(1929-2014). Empresari que havia
promogut el complex turístic de
Vilafortuny.

[18] Cavabianca és la seu el Col·legi
Romà de la Santa Creu, el seminari
internacional de la Prelatura, situat
als afores de Roma.

[19] Records d'en César Ortiz-Echagüe.
AGP, sèrie A.5, leg. 234, carp. 3, exp.
1.

[20] Teòfil Sánchez García (1938-).
Doctor en Filosofia i economista. Va
formar part del consell de la

Delegació de l'Opus Dei a Catalunya.
Els anys 1972-73-74 acompanyà sant
Josepmaria en les estades a
Castelldeusa (Premià de Dalt).

[21]   Records d'en Teòfil Sánchez.
Escrits el 20.10.1979. DC, A-12.

[22]   Marc García i Humet (?-?),
industrial tèxtil; casat amb la
Montserrat Badrinas i Clapés (?-?).
No van tenir fills.

[23]   Juan Antonio Pérez López
(1934-1996). S'incorporà a l'Obra el
1959. Doctor per la Universitat de
Harvard. Professor de Teoria de
l'Organització a l'IESE, on fou
director general (1978-1984). Aquells
anys era membre de la Delegació de
l'Opus Dei a Catalunya. Col·laborà
activament en l'establiment de
diverses labors apostòliques a Sud-
amèrica.

[24] Records de l'Amparo Zapatero.
AGP, sèrie A.5, leg. 1371, carp. 1, exp.
61.

[25] Eduard Cadafalch i Gabriel
(1925-).

[26] Records de l'Eduard Cadafalch.
AGP, sèrie A.5, leg. 201, carp. 3, exp.
4.

[27] Albert Pujol i Tarrats (1937-).

[28] Records de l'Eduard Cadafalch.
AGP, sèrie A.5, leg. 201, carp. 3, exp.
4.

[29] Records d'en César Ortiz-Echagüe.
AGP, sèrie A.5, leg. 234, carp. 3, exp.
1.

[30] Records de l'Eduard Cadafalch.
AGP, sèrie A.5, leg. 201, carp. 3, exp.
4.

[31] Records de l'Ignasi Forcada. AGP,
sèrie A.5, leg. 324, carp. 1, exp. 1.

[32] Relat de l'estada a Turó. Escrit el 27.01.1979. DC, B-17.

[33] Records d'en César Ortiz-Echagüe. AGP, sèrie A.2, leg. 24, carp. 5, exp. 7.

[34] Notes d'una reunió familiar. 28.09.1973. AGP, biblioteca, P01, 1973, p. 934.

[35] Jesús Maria Pons i Goñalons (1952-). Estudià Biologia a Barcelona. Rebé l'ordenació sacerdotal el 1983.

[36] AGP, biblioteca, P01, 1973, p. 43.

[37] AGP, biblioteca, P04, 1972, pp. 634-636.

[38] Guillermo Bañares i Martí (1920-1991). Advocat. Un dels promotors del Col·legi Viaró.

[39] AGP, biblioteca, P04, 1972, pp. 636-638.

[40] Don Álvaro. Notes d'una reunió familiar, 02.10.1981. AGP, biblioteca, P01, 1994, p. 662.

(*) Hem respectat el tractament de don Álvaro tal i com apareix a l'original del llibre, encara que a la web fem servir beat Àlvar.

.....

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/1973-per-a-acompanyar-al-beat-alvar/> (06/04/2026)